

Riksförbundets

årsmöte 1946

Svenska Brandkårernas Riksförbunds årsmöte ägde rum den 14 juni i Sundsvall under landshövding Bo Hammarskjölds ordförandeskap och under en osedvanligt stor anslutning av brandmän från olika platser i landet.

Landshövding Hammarskjöld hälsade de närvarande välkomna i ett kortare anförande, då han senare på dagen vid det med de tre övriga brandorganisationerna gemensamma mötet fick tillfälle återkomma. Sedan styrelsen beviljats ansvarsfrihet från föregående års förvaltning skred man till stadgeenliga val, varvid landshövding Hammarskjöld omvaldes som förbundsordförande. Samtidigt nyvaldes i styrelsen direktör H. A:son Moberg, Ultuna, brandchefen Martin Felldin, Knivsta och brandchefen Nils Grönvall, Göteborg, varjämte på den efter brandchefen Grönvall lediga suppleantplatsen invaldes brandkonsulenten, kapten Folke Rosenberg, Eslöv.

De två avgående styrelseledamöterna, överstelöjtnant R. Stridbeck och rektor

G. Eliasson utsågs till förbundets hedersledamöter. Landshövding Hammarskjöld vände sig därvid till överstelöjtnant Stridbeck och yttrade: "Överstelöjtnant Stridbecks insatser för vårt förbund äro alldeles för välkända att här behöva poängteras, men jag vill i alla fall framhålla honom som en ledare och organisatör av mycket stora mått och som med energi och initiativkraft vid otaliga tillfällen både inom riksförbundet och inom länsförbundet varit oss till stort gagn". Till rektor Eliasson yttrade landshövdingen bl. a.: "Rektor Eliasson är en av de sista kvarlevande stiftarna som trots långa avstånd och trots ohälsa städe inom såväl det skånska som riksförbundet på alla sätt bistått i arbetet, ett arbete som sent kommer att glömmas".

Härefter överlämnades riksförbundets högsta utmärkelse, guldmedaljen till brandchef O. Clarholm, Västerås och brandkonsulenten R. J. Panniér, Söderhamn.

Årets stipendiater utsedda.

Till årets stipendiater utsågos vid styrelsesammanträdet brandförman W. Melin, Kalmar, brandmästare K. A. Gustafsson, Östersund och brandman T. Mårtensson, Borås.

Samtidigt tilldelades brandkärorna i Knivsta och Häverö-Edebo brandbolagens eldsläckningsplakett för väl utförda släckningar.

Nya män även i V. U. och A. K.

Till nya ledamöter i verkställande utskottet (VU) utsågos direktör E. Lindbohm och brandchefen Nils Grönvall. Brandchefen Bror Hermansson, Norrköping blev överstelöjtnant R. Stridbecks efterträdare i arbetskommissionen (AK).

Det gemensamma årsmötet.

Vid Svenska Brandkärornas Riksförbunds, Svenska Brandskyddsföreningens, Svenska Brandbefälsförbundets och Svenska Brandingenjörföreningens gemensamma årsmöte på Chinabiografen hälsade landshövding Hammarskjöld välkommen, varvid han i första hand vände sig till landshövding R. Stattin samt representanter för Sundvalls stad. Landshövdingen framhöll, att utvecklingen och arbetets omfattning tvingat fram olika brandorganisationer, som på olika vägar arbeta för samma mål, att stärka vårt lands brandväsen. Det är klart yttrade han, att många frågor då bli av gemensamt intresse, och därför har det befunnits lämpligt att ibland förlägga årsmötena gemensamt. Förslaget om samling i Sundsvall denna gång vann anklång på alla håll, och eftersom man hade många gemensamma frågor att dryfta ansågs det som en stor fördel att få till stånd en gemensam samling av alla de fyra organisationernas män.

Härefter tog landshövding A. Rodhe till orda och yttrade bl. a.:

"Brandskyddsorganisationerna måste i samarbete med myndigheterna och olika yrkesammanslutningar och yrkesgrupper intensifiera brandskyddsarbetet så att

brandskadekurvan åter bringas nedåt. Det är av stor vikt, fortsatte han, att den goodwill som brandskyddet nu har ej går till spillo genom ett alltför nitiskt uppträdande av dem som har till uppgift att föra ut den nya brandlagnsorganisationen i praktiken.

Stora delar av Europa ligger i ruiner. Att bevara våra livsmedel är nödvändigt icke blott för oss själva utan också för att vi skall kunna lindra nöden utomlands. Vi läser om att en eldsvåda förstört 1.000 ton spannmål och tycker kanske att det ej betyder så mycket. Men en sådan förlust medför att bröd motsvarande 80.000 brödkuponger eller 40 miljoner restaurangkuponger gått förlorade. Lagerlokalernas brandskydd måste ägnas stor uppmärksamhet och även brandriskerna i de modernt inredda ekonomibyggnaderna. Ved- och torveldning av för koks avsedda pannor har skadat en mängd skorstenar och brandmännen hälsar därför med tillfredsställelse de skärpta fordringarna på byggnadsstyret för skorstenar. En industribrand innebär nu mer än förr en verklig katastrof på grund av svårigheten att ersätta det förstörda."

Götherström ser på industrieldsvådor.

Sedan de båda landshövdingarna hållit sina hälsningsanföranden överlämnades ordet till kapten R. Götherström, som talade om "Erfarenheter från de senare årens större industrieldsvådor", vilket föredrag belystes med ett större antal ljusbilder.

Brandskadestatistiken utvisar att de årliga brandskadornas totala storlek i mycket stor utsträckning är beroende på de största industrieldsvådorna, sade kapten R. Götherström inledningsvis.

Talaren erinrade om en hel del av senaste årens största industrieldsvådor, däribland den ur värdesynpunkt största, som under senare år inträffat här i landet, nämligen branden vid Karlsborgs sulfatfabrik den 3 augusti 1944, då värden för omkring 7 milj. kr. förstördes. I samband härmed gjorde talaren en del reflektioner om åtgärder som skulle förhindrat en eldsvåda som denna, och flera andra liknande eldsvådor.

Som en sammanfattning framhöll talaren att industribrandskyddet är en viktig fredsangelägenhet. Världskriget upphörande är ingen anledning att minska brandskyddssträvandena, snarast tvärtom. Det är nödvändigt, att intimt samarbete äger rum mellan olika parter,

främst industriens, industriarbetarnas och hantverkets organisationer på ena sidan samt brandskyddets statliga myndigheter, de frivilliga brandskyddsorganisationerna och brandförsäkringsanstalterna på den andra. Brandskyddsutbildning erfordras icke blott i högre och lägre tekniska skolor utan även i hantverks- och yrkesskolor samt i många fall direkt ute på arbetsplatserna. Brandsäkert byggnads sätt och icke minst brandsäkra eller obrännbara yttertak bör komma till större användning. Sakkunniga utredningar bör verkställas rörande genom det brandsäkra byggnads sättet ökade engångs- och årskostnader. Behovet av väl instruerade och utbildade brandskyddsledare och brandskyddskommittéer har framträtt allt skarpare genom storindustrialiseringen och anhopningen av värden. Den brandtekniska forskningen måste utvidgas i intimt samarbete mellan industrien, brandförsäkringsanstalterna och brandskyddsorganisationerna. Brandbevakning och brandväsen måste inom storindustrien alltid hållas vid full effektivitet.

Härefter följde gemensam lunch på den vackra Stadshussalongen, där Sundsvalls stad stod som värd och landshövding Stattin påpassligt gjorde reklam för sitt län i övrigt, och vars skönhet han prisade, särskilt med tanke på dem av deltagarna, som ej tidigare varit så långt norrut, som han sade. Landshövding Hammarskjöld tackade för maten i som alltid välfunna och eleganta vändningar.

Erfarenheter från den nya brandlagens tillämpning.

Efter lunchen samlades man åter på Chinabiografen (inom parentes kan meddelas, att den ritats av stadens brandchef, arkitekt E. Crone) där man diskuterade "Erfarenheter från den nya brandlagstiftningens tillämpning" med inledningsanföranden av länsbrandinspektörerna C. Bergström, Göteborgs och Bohus län, E. Jansson, Norrbottens län, S. Malmberg, Södermanlands län och F. Rosenberg, Malmöhus län, vilka återgivas på annan plats.

Härefter utspann sig en livlig diskussion, varvid bl. a. t. f. riksbrandinspektören, kapten A. Ekberg och rektor T. Mohlin yttrade sig ifråga om sotarnas utbildning och sotningsbestämmelserna på landsbygden.

Dagen avslutades med gemensam middag på hotell Knaust. Lördagen ägnades åt studiebesök vid Cellulosakoncernens anläggningar, varefter deltagarna av fötetaget voro inbjudna till avslutningslunch.

Svenska Brandskyddsföreningens årsmöte.

Svenska Brandskyddsföreningen höll sitt årsmöte på morgonen, varvid landshövding A. Rodhe omvaldes till ordförande. Brandchefen A. Hægström, Malmö hade undanbett sig återval i styrelsen och fick nu som efterträdare brandchefen E. Enander, Jönköping. Även dr. R. Schlyter hade avsgatt sig ledamotkap av styrelsen på grund av bristande tid och efterträddes i sin tur av byråchefen B. Arvas, Stockholm. Slutligen blev brandchefen B. Hermansson, Norrköping suppleant. I övrigt blev det omval längs hela linjen.

Sista frågan på föredragningslistan var plats för nästa års årsmöte, varvid brandchefen Nils Grönvall på uppdrag av Göteborgs stads brandstyrelse inbjöd till Göteborg med anledning av att stadens brandkår, som är landets äldsta yrkeskår, då fyller 75 år. Landshövding Rodhe framförde ett tack för inbjudan och bad att få acceptera i princip, beslut kunde dock ej fattas på årsmötet.

Svenska Brandbefälsförbundets årsmöte.

Svenska Brandbefälsförbundets årsmöte inledde raden av årsmöten i Sundsvall, och redan den 13 juni samlades ett hundratal brandbefäl under brandchefen Nils Grönvalls ordförandeskap.

Åtskilliga viktiga frågor stodo på föredragningslistan utöver val o. dyl. stadgenliga ärenden. Sälunda beslöt man på förslag av VU att ändra stadgarna så att även brandbefälet i köpingar och stadsliknande samhällen skall kunna bli medlemmar i förbundet. Förslaget motogs med kraftiga applåder och accepterades enhälligt. En motion av brandche-

fen Enander, Jönköping avvisades däremot delvis, enär frågan om "enhetliga normer för ersättning vid teatervakt" snarare ansågs intressera brandmännens organisation. Styrelsen fick dock i uppdrag följa ärendets vidare utveckling.

Brandchefen Clarholm och hans vice brandchef Werngren, Västerås motionerade om ett "förslag till yrkesemble", vilket motiverades med att åtskilliga personer, framför allt beväringar ej kände till branduniformerna, varför man hälsade i tid och otid, till besvär för alla parter. Brandchefen Grönlund, Örebro, som utgjorde "den livliga oppositionen" inom styrelsen till förmån för motionen, gjorde vad han kunde för att stödja motionärerna, men slutet blev dock att ärendet förtroendefullt överlämnades till riksbrandinspektören att av honom eventuellt tagas upp i samband med uniformsfrågan i dess helhet. Det kan förtjäna framhållas, att flera talare i detta sammanhang gärna ville ha mindre galoner och grannlåt på uniformerna.

Brandchefen A. Bergdahl, Karlskrona hade ingivit en motion "Åro yrkesskolor för blivande brandmän tänkbara", varvid han inledningsvis berörde en artikel i "Brandkärstidskrift" som uppslagsgivande till motionen — tackar, Red. —. Motionen återges på annan plats i tidningen.

Härefter höll ombudsman Åke Adlers ett anförande rörande "Brandbefälets anställnings- och avlöningsförhållanden", varvid åtskilliga siffror av stort intresse anfördes. Man beslöt dock att med hänsyn till det ömtåliga läge vari lönefrågan på många håll befinner sig låta diskussionen bli intern. Förste brandingenjör Ingvar Strömdahl höll slutligen efter lunchen ett föredrag om "Brandteknisk forskning utomlands och i Sverige", varvid han bl. a. yttrade:

Det är nödvändigt att vi snarast skaffar oss ett organ med uppgift att dirigera och samordna den brandtekniska forskningen inom landet. Utomlands har man med avseende på forskningen i många avseenden hunnit längre än här hemma. Särskilt gäller detta organisatio-

nen. Det organ som vi bör upprätta måste vara så funtat att det medger god samverkan mellan alla myndigheter och institutioner, som har intressen — ekonomiska eller ideella — inom brandskyddet. Organet bör vara sammansatt av en rådgivande och en verkställande del. Att vi nu ej har något enhetligt sammanhållande organ är den största bristen. Forskat har vi gjort, men det har skett sporadiskt och i olika organisationers regi. Sedan på initiativ av försäkringsbolagen och med deras ekonomiska stöd ett brandtekniskt laboratorium 1939 inrättats vid Statens provningsanstalt har där ett förtjänstfullt forskningsarbete nedlagts. Hur utmärkt provningsanstalten än må ha varit måste man beklaga att den när det gällt forskning i vidare bemärkelse uppenbarligen ej haft det stöd från statsmakterna som varit önskvärt. Det föreslagna organet bör knytas till en befintlig organisation så att denas resurser kan utnyttjas. Om man accepterar tanken att anknypa den brandtekniska forskningen till provningsanstalten bör laboratoriet bilda en fristående enhet. Förslagsvis bör staten svara för erforderliga byggnader och viss utrustning samt för avlöning av laboratoriets fasta stab.

Talaren omnämnde de miljonvärden som spoliernas genom eldsvådor samt framhöll att här i landet förra året cirka 80 människor omkommit till följd av välded. Hittills i år har i det närmaste 50 personer dödats vid bränder.

Dagen avslutades med gemensam "sjömanöver" ut till Alnö, där man på restaurang Vindhem därde den traditionella middagen. Brandchefen Grönvall presiderade med minst lika stor rutin nu som under de mera torrlagda förhandlingarna på förmiddagen. Och stämningen blev följaktligen den bästa tänkbara med allsång och prov på berättartalanger från bl. a. brandcheferna Oterdahl och Grönvall.

Det blev en verkligt glad och i allo trevlig kamratfest, som utgjorde upptakten till de kommande dagarnas mera allvarstygda förhandlingar. Brandchefen Ebbe Crone och hans medhjälpare vice brandchefen V. Bjertén skola ha ett väl-förtjänt erkännande för nu som under hela tiden väl genomförd regi och en aldrig svikande omvårdnad av kamraterna från hela landet!

Allan.

Radioanläggningar för brandkåren

De radioanläggningar, som de senaste åren kommit till användning vid en del brandkårer för radiotelefonförbindelse mellan brandvagnar och ambulansvagnar samt brandstationen bygger på samtrafik med resp. städers polisradioanläggningar. Innan en redogörelse lämnas över de utrustningar, som komma till användning för brandkåren är det därför på sin plats att inledningsvis lämna en del allmänna synpunkter på de polisradioanläggningar, som numera komma till utförande för olika svenska städers polisverk och för statspolisen.

Den radiomateriel, som tidigare använts för polisradio, har varit av mycket skiftande karaktär. Såväl kortvåg som ultrakortvåg och såväl telegrafi som telefoni har använts. Utrustningarna ha utan undantag varit känsliga för störningar från bilars tändsystem, spårvagnar o. d. så att i stadsbebyggelse förbindelse mellan polisbil och fast station på vissa platser endast med svårighet eller ej alls kunnat erhållas. Räckvidden hos stationerna har varit liten. Under senare år har ett nytt system för radioförbindelser framkommit, det frekvensmodulerade systemet (FM-systemet). Det skiljer

sig från det äldre amplitudmodulerade systemet (AM-systemet) genom att moduleringen av tal vid telefoni sker genom förändringar i den utsända frekvensen och ej som i AM-systemet i radiovågornas amplitud. Genom speciella anordningar i mottagaren är det möjligt vid FM-systemet att avsevärt minska känsligheten för störningar. FM-systemet användes endast vid ultrakortvågsförbindelser.

För att utreda frågan angående polisradioanläggningar tillsattes en kommitté, vilken efter omfattande utredning och praktiska prov i november 1942 framlade ett "Betänkande med förslag till samordning av polisradioväsendet i riket".

I detta betänkande förordade de sakkunniga, att polisradioväsendet i Sverige i fortsättningen skulle utbyggas efter FM-systemet med gemensamma fasta stationer för lokalpolisen och statspolisen.

En polisradioanläggning består av en fast huvudstation, vanligen om ca 50 watt antenneffekt med tillhörande manöveranordningar samt ett antal lokalpolisbilar med inmonterad radioutrustningar och även i den mån statspolisen kommer att använda sig av anläggningen, statspolis-

Sundsvallsglimtar.

Det påstods av något ljushuvud, att man i Sundsvall ej räknar med en krona, utan i stället använder sig av "en Crone". Men även detta har ju visat sig vara ett gångbart mynt, som framgår av ovanstående.

* * *

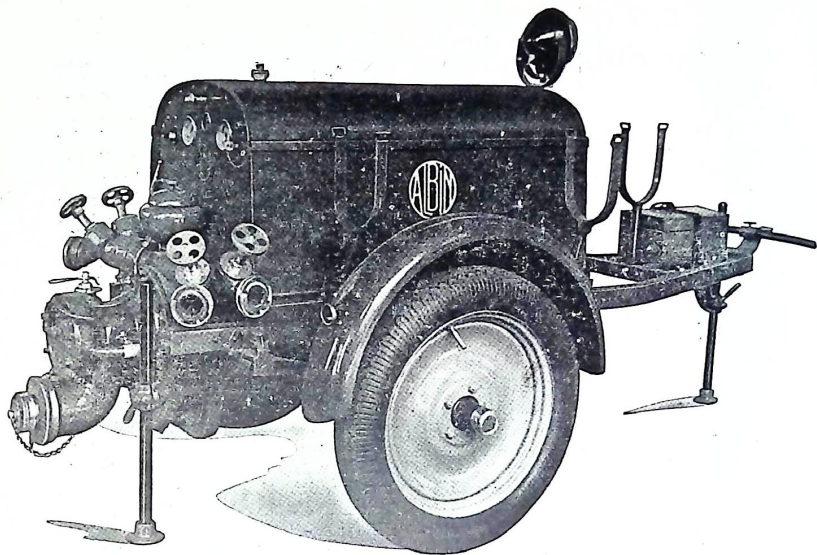
En av de Grönvallska historierna skall även räddas undan glömskan: Två Källar befann sig på Hisingesidan. Båda hade en aning "utgångshastighet". Det uppstod resonement om vilket transportmedel som skulle användas till stan.

Den ene: Vi tar la farjan?

Den andre: Najj, de bler la för dyrrt.

Under tiden anländer en spårvagn, varpå de båda herrarna tar detta som en vink av ödet och embarkerar. Efter en stund lyckas den ene fiska upp några ören ur en ficka, som han överlämnar till konduktören. Men "konduktören" visade sig vara en sjöofficer, som även han var passagerare på spårvagnen, varför han avböjde under förklaring av yrke och tjänsteställning.

Den ene Källen: Si på fasingen, kom vi inte på farrrrjan, liaväl! (Red. beklagar att inte de Grönvallska tonfallen gå att återgiva i skriften, även om ett svagt försök givits genom stavningen av en del uttryck.)

Modernt gediget utseende

är ett utmärkande kännetecken på en Albinspruta. Vi ha alltid bemödat oss om att giva våra motorsprutor ett så tilltalande yttre som möjligt, då vi anse, att en väl inredd brandstation även bör ha en spruta, som pryder sin plats.

Gediget utförande i övrigt har också varit en ledande princip vid tillverkningen av våra motorsprutor. Våra ansträngningar ha naturligt nog i första hand gått ut på att vinna den startsäkerhet och driftsduglighet, som eldsläckningsarbetet ordrar.

Albinsprutorna kännetecknas därför framför allt av en i minsta detalj ändamålsenlig konstruktion.

Tillverkningen av Albinsprutorna från gjutgodset för såväl motor som pump fram till den färdiga sprutan sker vid våra egna moderna gjuterier och verkstäder. Detta säkerställer en genomgående likvärdig produkt och möjliggör en sammanhängande kontroll av hela tillverkningen, ett förhållande av speciellt stor betydelse just ifråga om motorsprutor.

Studera våra prospekt och broschyrer, om erhållas från:

ALBIN MOTOR
KRISTINEHAMN TEL. NAMNANROP

AVDELNINGSKONTOR I STOCKHOLM: BIRGER JARLSGATAN 23 - TELEFON 21 35 03

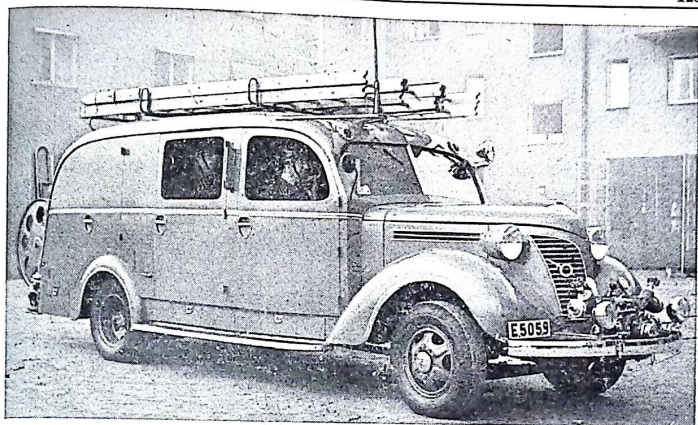

Bild 1. Utryckningsvagn vid Norrköpings Brandkår, monterad med bilradioanläggning. Fabrikat Svenska Radiobolaget.

bilar försedda med radioutrustningar. Radiobilarnas stationer äro normalt utförda med en antenneffekt om 20 W och man räknar med, att vid en god antennplacering kunna etablera en dubbelsidig telefoniförbindelse upp till en 30—35 km avstånd och i vissa gynnsamma fall ännu längre.

För erhållande av största möjliga räckvidd är det angeläget att den fasta stationen antensystem placeras på en så högt belägen plats som möjligt inom samhället med beaktande av att störningsnivån på platsen skall vara låg. Då den fasta stationen skall placeras i omedelbar anslutning till antensystemet, innebär detta, att den fasta stationen som regel får placeras på en plats belägen på rätt långt avstånd från det ställe, varifrån trafiken skall skötas. Detta medför, att stationerna som regel måste bli fjärrmanövrerade, för vilket ändamål den fasta stationen anslutes till manöverutrustningen på polisstationen medelst 2 st. ledningspar, som vanligen för ändamålet förhyras av Telegrafverket

Expeditionsanordningen på polisstationen utgöres av en mikrofönhögtalare samt en mikrotelefon jämte tillhörande linjeförstärkare.

Normalt står anläggningen inkopplad för motagning och vid inkommande anrop från lokalpolisbilar eller statspolisens bilar inkommer anropet i högtalaren på polisstationen. Vid samtal från polisstationen nedtryckes en på apparaten befintlig tal- och lyssningsomkopplare, varigenom sändning äger rum. Två sådana tal- och lyssningsomkopplare finnas, en för samtalsförbindelse på den frekvens, som användes för lokalpolisen och en för den frekvens över vilken förbindelse etableras med statspolisen. Vid samtal över en station, måste således talomkopplaren nedtryckas vid utgående samtal under det att vid inkommande samtal, talomkopplaren släppes.

Med tanke på brandkårernas behov av radioförbindelse mellan utryckningsvagnar och brandstationen ligger det nära till hands att använda polisradioanläggningen även för sådan förbindelse. En sådan kombination kommer givetvis att ur många synpunkter ställa sig förmånligare för brandkårerna än om en särskild radioanläggning skulle komma till utförande. Därigenom att någon särskild fast station i det föregående fallet ej erfordras, blir kostnaden lägre samtidigt som skötseln och underhållet av den fasta stationen i det förra fallet bestrides av

Bild 2. Interiör från förarhytten på Norrköpings Brandkärs utryckningsvagn. Manöverpanelen synlig på bilens instrumentbräda.

polisen. Någon risk för att den trafik som utväxlas av polisen skulle medföra något hinder för snabb kommunikation mellan brandbil och brandstation eller vice versa är med undantag för våra största städer synnerligen ringa. Det har redan i praktiken vid redan utförda anläggningar i Norrköping och Linköping visat sig, att försening av samtalen för brandkårens del ej kommer ifråga. Alla samtal, som utväxlas över polisradion är som regel korta tjänstesamtal, order och liknande, varför varje samtalsförbindelse vanligen tar mycket kort tid i anspråk. Då det dessutom är mycket ont om lämpliga frekvenser, torde det med undantag för Stockholm och ytterligare några av våra största städer erbjuda stora svårigheter för brandkärerna att enbart för brandkårens radiotrafik erhålla en helt fristående anläggning med särskild frekvens.

För att möjliggöra överkoppling av samtalen från brandkåren till polisen förhyras av Telegrafverket en 2-tr. ledningsförbindelse mellan brandstationens rikstelefonväxel och radioexpeditionen på polisstationen, där en av Telegrafverkets telefonapparater av s. k. mellanstations-typer monteras.

Från brandstationen har man härigenom möjlighet att från vilken som helst

till rikstelefonväxeln anknutna telefonapparater via radiostationen etablera direkt och ömsesidig radioförbindelse mellan brandvagnens eller brandvagnarnas radioutrustningar.

När man från brandstationen begär trafik, ringer telegrafvakten över rikstelefonväxeln upp mellanstationsapparaten på polisstationen, där anropet besvaras av tjänstgörande vakten, varvid radioförbindelse begäres. Den vakthavande på polisstationen nedtrycker därefter en av tryckknapparna på mellanstationsapparaten, varefter förbindelse med den fasta stationens sändare-mottagare erhålles och anrop av brandbilens radiostation sker från den påringande telefonapparaten på brandstationen genom att använda den för varje bil fastställda anropssignalen.

Eftersom polisstationens radioexpedition är avsedd att leda och övervaka radiotrafiken, kan vakthavande på polisstationen följa samtalet för att sedan nedkoppla radioförbindelsen, när samtalet avslutas.

Vid anrop från en med radio utrustad brandvagn svarar huvudstationen, varvid den vakthavande polismannen genom mellanstationsapparaten överkopplar samtalet till brandstationens telefonväxel samt meddelar, att anrop inkommit från en brandvagn med anropssignal N. N.

I varje brandvagn, som skall utrustas för radiotelefonförbindelse monteras på

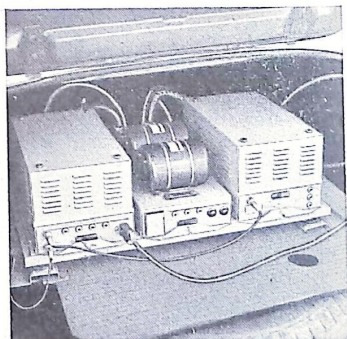

Bild 3. Bilradioutrustning, monterad i bagageutrymmet på personbil.

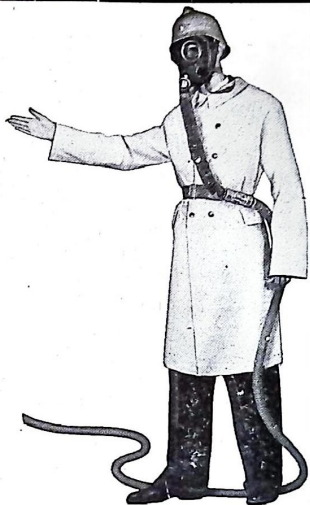
Ett *all round* andningskydd

friskluftmask

Vid vissa bränder med svår rökutveckling måste tyngre gasskydd användas. En syrgasmask kan emellertid ställa sig onödigt dyrbar. Då är Auer friskluftmask det rätta andningsskyddet. Den gör bäraren oberoende av den omgivande luften — andningsduglig luft tillföres genom en slang, vars yttre ände befinner sig i friska luften — är lätt att bära och hindrar ej arbetet.

Auer friskluftmask kan med fördel ersätta koloxid- och syrgasmasker vid ett flertal arbeten inom brand- och gasskyddet. Den blir dessutom i längden billigare genom att den praktiskt taget saknar detaljer, som förbrukas. Begär offert och närmare upplysningar!

BIRGER CARLSSON & Co. A-B

KAPTENSGATAN 6 - STOCKHOLM - TELEFON 67 91 30 (VÄXEL)

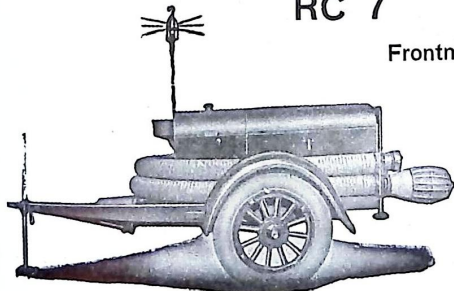
Oöverträffade i

**Driftsäkerhet
Hållbarhet och
Solitt utförande**

RC 6 godkänd för 1300 l/min.

RC 7 " " 1700 "

Frontmonterade pumpar.

**WILH. RUBERG
LANGEBRO**

Telefon Kristianstad 174 - 178

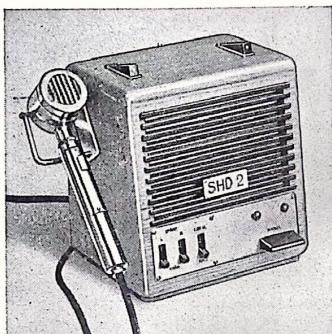

Bild 4. Mikrofonhögtalare, monterad på polisstationen.

lämpligt sätt, vanligen i lådan under sittplatserna, radiostationens sändare-mottagare och kraftaggregat, som är hopmonterat i en enhet på en särskild monteringsram. Monteringen bör utföras så, att genom uppfällning av locket och nedfällning av lådans framsida apparaturutrustningen kan bli lätt tillgänglig för översyn. Antennen, som består av ett lätt böjligt metallspröt fastsatt i en antennehållare av gummi, monteras på lämplig plats på förarhyttens tak.

På bilens instrumentbräda eller närmare bestämt på handskfackluckans plats, inmonteras en särskild lucka, försedd med mikrotelefon samt erforderliga strömbrytare och signallampor samt telegraf-tangent.

Den första omkastaren är avsedd för till- och fränkoppling av stationen. När stationen inkopplas, vilket sker vid utryckning, markeras detta genom att en grön signallampa ovanför omkastaren tändes.

Den andra omkastaren är till för att möjliggöra fränkoppling av den högtalare, som är monterad i förarhytten och på vilken anropen inkomma. Normalt kommer således anrop och samtalet in på högtalaren i förarhytten, men om man av någon anledning önskar högtalaren fränkopplad för att istället få förbindelsen över mikrotelefonens hörtelefon, omkopplas denna omkastare, varigenom samtalet kan föras enbart i mikrotele-

fonen. Samtalet kan således härvid ej avlyssnas av övriga i bilen, vilket särskilt för polisens bilar har sin betydelse. För att förhindra att anrop till bilens radiostation skulle gå förlorade, om högtalaren i bilen bortkopplas, är utrustningen så utförd, att så snart mikrotelefonen upphänges i sin klyka, högtalaren automatiskt inkopplas. Härigenom kan några inkommande anrop ej gå förlorade.

Den tredje omkastaren är till för att möjliggör inkoppling av en orderhögtalare, som på polisbilarna brukar monteras framför eller innanför kylarmasken, men som på brandbilarna, där orderhögtalare förekomma, lämpligen bör placeras på taket ovanför förarhytten och med ett handtag i förarhytten, så att högtalaren av chauffören eller annan kan inställas i önskad riktning. Högtalaren kan vara lämplig att ha på brandbilen för ordergivning. Den har stor effekt och talet sker över mikrotelefonen, vilken inkopplas över en förstärkare till orderhögtalaren, så snart den nämnda omkopplaren omställts för ordergivning. En röd signallampa utgör ett observandum för den som sköter anläggningen, att radioanläggningen är urkopplad och orderhögtalaren inkopplad, när omkopplaren är nerfälld.

Den fjärde omkastaren är till för att vid förbindelse över långa avstånd för polisbilarna, då signalerna börja bli mycket svaga kunna koppla ifrån den s. k. signalspärren. Signalspärren är en blockeringsanordning, som blockerar mottagaren i frånvaro av bärvåg, så att mottagaren då trafik ej pågår är tyst och ej återger störningar, brus o. dyl. Då signalerna äro mycket svaga, kan det hända, att bärvågen då bilen förflyttar sig, under korta ögonblick på grund av skärmverkan av terrängen blir obetydlig. Mottagaren blockerades då var gång detta sker, så att talet blir sönderhackat. Under sådana förhållanden kan förbindelsen lättast hållas, om spärren slås från med den därför avsedda omkastaren. I praktiken inträffar detta endast vid förbindelse från bil till bil inom samhällen med högbebyggelse eller på längre avstånd. Sådana förbindelser äro ju endast i undan-

tagfall nödvändiga då all trafik normalt förmedlas av huvudstationen. Denna omkastare behöver således mycket sällan eller ej alls användas av brandkår.

Telegrafering förekommer vanligen endast i form av avslutningstecken eller dylikt. För polisens del kan det dock vid räckviddsgränsen vara önskvärt, att övergå till telegrafi. Telegrafnyckeln, som även är placerad på handskfackluckan är utförd med stort och distinkt slag för att underlätta telegrafering under gång.

För kraftförsörjningen användes vid polisens bilar som regel ett särskilt akkumulatorbatteri om 12 V spänning och ca 120 Ah kapacitet med egen laddningsgenerator. Vid brandbilar har det emellertid visat sig, att man utan påtagliga nackdelar som regel kan använda brandbilens startbatteri, under förutsättning att detta är av tillräckligt stor kapacitet och utförd för 12 V spänning.

De nu beskrivna FM-telefoniradioanläggningarna äro synnerligen lätta att handha, och då stationerna äro kristallstyrda och redan från början inställda för en viss frekvens, erfordras vid sändning och mottagning inga andra åtgärder än att sedan stationen igångsatts genom den härför avsedda omkopplaren, begagna mikrotelefonen och anropa huvudstationen med härför avsedd anropssignal eller på liknande sätt besvara till brandbilen inkommande anrop.

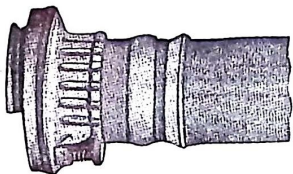
Anläggningarna äro utförda för s. k. simplextrafik, vilket innebär att de samtalande ej kunna "tala i mun" på varandra utan måste iakttaga en viss tra-

fikdisciplin. Det skulle givetvis varit än mer tilltalande att kunna införa samtidig förbindelse i bägge riktningarna s. k. duplextrafik, vilket i och för sig icke bereder några tekniska svårigheter. Denna innebär emellertid att olika frekvenser måste användas i de bägge trafikriktningarna, vilket i sin tur medför en del nackdelar; bilar tillhörande samma fasta station kunna ej tala med varandra, apparaterna bli dyrare, det finnes ej tillräckligt med frekvenser. Efter endast en stunds övning blir man fullt förtrogen med simplextrafik och den bereder sedan inga som helst svårigheter.

Genom anslutning av den fasta stationens manöverutrustning till brandkårens telefonväxel har man som tidigare nämnts möjlighet att från vilken som helst till telefonväxeln i brandstationen anknuten apparat utväxla samtal med brandvagnars och ambulansvagnars radioutrustningar. Vid de brandkårer som anskaffa från polisradionätet helt fristående anläggningar kan man väl tänka sig anläggningarna utförda för duplextrafik under det att vid de anläggningar, som här i landet i de flesta fall komma i fråga och som äro avsedda för samtrafik med polisradioanläggningarna, endast simplextrafik kan komma i fråga.

Om en brandkår önskar anskaffa radio för trafik mellan brandbilar och brandstation via en polisradioanläggning, måste koncession härför begäras hos Konungen, samtidigt som tillstånd måste begäras av Telegrafverket att få anknypa brandkårens växel till radioanläggningen. Sådana tillstånd ha lämnats bl. a. till Norrkö-

Använd **Brissmans patentsökta monteringshylsa av aluminium**

vid montering av Edra brandslangar.

Den starkaste och bästa hittills använda monteringsmetod, provad upp till 70 kg. tryck pr kvcm., skyddar slangen för sönderslagning mot kopplingshalsen, går lätt och fort att utföra utan förkunskap, ingen nitning. Begär broschyr och prislista. Provapparat sändes kostnadsfritt. Vi äro auktoriserade försäljare för Jonsnereds slangar och all slang som levereras av oss monteras med den nya hylsan.

BRISSMANS BRANDREDSKAP — HALMSTAD

Inneh. f. Brandmästare F. Brissman — Norra Vägen 31 — Tel. 3333

VICE BRANDCHEFSBEFATTNINGEN VID KARLSTADS STADS BRANDKÄR

kungöres härmed till ansökan ledig.

För att kunna antagas till vice brandchef fordras, att sökanden uppfyller de kompetensfordringar, som finnas angivna i Brandstadgan, S. F. 522/1944. Dessutom skall sökande under minst två år hava förvärvat praktisk erfarenhet i brandtjänst vid större yrkesbrandkår, samt styrka sig vara i besittning av goda befälgenskaper.

Löneförmånerna utgöra f. n. begynnelselönen Kr. 5.481:—, slutlönen Kr. 7.011:—. Beklädnadsersättning 300:— kronor. Rörligt tillägg f. n. 31 % å avlöningen och beklädnadsersättningen, varjämte staden tillhandahåller uttryckningspersedlar.

Befattningshavaren är, därest tjänstebostad anvisas honom, skyldig bebo densamma mot erläggande av den hyra, som kan bli bestämd. Hyran utgår f. n. med Kr. 910:—.

Anställningen sker på grundval av tjänste- och avlöningsreglemente för Karlstads stads befattningshavare.

Ansökningshandlingar, som skola åtföljas av åldersbetyg och styrkt meritförteckning, skola vara inkomna till Brandstyrelsen i Karlstad senast den 31 juli 1946.

Karlstad den 6 juni 1946.

Enligt uppdrag
A. A. Engström.
Brandchef.

ping, Linköping, Gävle och Karlstad. I de bägge förstnämnda städerna finnas anläggningar redan i drift sedan en längre tid tillbaka och i de bägge sistnämnda städerna äro anläggningar under utförande. Från Norrköping och Linköping där anläggningar som nämnts en längre tid varit i användning, har man funnit, att anläggningarna äro till synnerligen stor nytta för brandväsendet. I Norrköping t. ex. är vid alla utryckningar till eldsvåda radioförbindelse obligatorisk, varför vid ett flertal tillfällen förstärkning kunnat rekvireras till brandplatsen och andra viktiga meddelanden befordras. Hur ofta kan det ej inträffa, att under utryckningen på grund av eldskenet branden kan bedömas som storbrand och förstärkning rekvireras redan före framkomsten till brandplatsen. Brandstationen kan under hela den tid som den med radioutrustning försedda brandvagnen är utanför stationen nå den för ordergivning eller dirigering till olika

platser. Vid felaktigt lämnad utryckningsadress kan omdirigering ske under utryckningen och även motbud kan lämnas där så erfordras.

I Norrköping användes den med radio försedda bilen för s. k. orientering med brandkårens personal inom stadens landsbygdsområde. Detta har tidigare ej varit möjligt i samma utsträckning som nu, då man numera hela tiden kan stå i kontakt med brandstationen och erhålla order om utryckning till en under tiden inträffad brand.

Även för ambulansväsendet har radioanläggningarna en stor uppgift att fylla. Vid en med radioanläggning utrustad ambulansvagn kan vagnen utnyttjas på ett mycket effektivare sätt än tidigare, då man från brandstationen har möjlighet att hela tiden komma i förbindelse med ambulansvagnen och efter hand dirigera den till nya platser. Brandvagnens personal kan å sin sida omedelbart lämna besked när en uppgift är utförd för

Användandet av smalslangar
erbjuder många värde-
fulla fördelar!

"HENRIKSSONS"

leverera

SMALSLANGAR och
SMALSLANGSARMATUR
utförd i enlighet med den fastställda
SMS-standarden.

Anskaffa en för Edert behov
lämplig smalslangsutrustning!

Vi stå med nöje till Eder tjänst med
erforderliga upplysningar.

VÄND EDER TILL

HENRIKSSONS BRANDREDSKAP

*Brandslang av
Jonsereds välkän-
da tillverkning.*

STOCKHOLM	Telefon 20 78 22, -23, -24, -25
GÖTEBORG	" 19 51 03
MALMÖ	" 759 42
SUNDSVALL	" 2989

FIRMAN GRUNDAD 1828

*Hebrahjälmén, Stockholms
brandkärs nya modell.*

AUKTORISERAD återförsäljare för Jonsereds brandslangar

Älvsborgs länsförbunds 25-års jubileum

Älvsborgs läns brandkårsförbund firade under stor tillslutning sitt 25 års jubileum under dagarna den 2—3 juni i Borås. Förhandlingarna leddes av förbundets hedersledamot, f. landshövdingen A. von Sneidern, då ordinarie ordföranden, landshövding V. Lundvik på grund av sjukdom var förhindrad.

Inte mindre än 59 av riksförbundets medaljer utdelades varjämte länsförbundets förtjänsttecken tilldelades 5 personer. Jubileet firades med ståt och värdighet, bl. a. genom en brandkårsparad genom staden, vari inte mindre än 14 brandbilar deltog.

Vid förhandlingarna skildrade förbundets nestor, överstelöjtnant R. Stridbeck, länsförbundets utveckling under de gångna 25 åren och yttrade därvid bl. a.

Brandkårsförbundet utgör en ideell sammanslutning, som har till uppgift att i sin mån bidra till skyddandet av länets innevånare och dess egendom mot eldsvådornas härjningar.

Förbundet är anslutet till ett hela landet omfattande riksförbund, Svenska Brandkärernas Riksförbund. Intill 1928 utgjorde länens brandkårsförbund endast ett föreningsband mellan de frivilliga brandkärer, som var medlemmar i riksförbundet, men genom nya stadgar 1928 omlades hela landets frivilliga brandkårsrörelse. Länens brandkårsförbund blev de verk samma arbetsorganen och tillslutningen av alla brandkärer av olika orga-

nisationstyper blev möjliggjort. Nya stadgar i enlighet härmed antogs av vårt förbund 1929. Därmed skapades ett större arbetsintresse samt tillslutning till förbundet av icke blott frivilliga brandkärer, utan även övriga brandkärer i länet. Förbundsstyrelsen och särskilt verkställande utskottet gavs mera ansvar och bereddes större verksamhetslust. Den så viktiga brandkonsulentverksamheten kun-

Överstelöjtnant R. Stridbeck.

de från nämnda år anordnas mera planmässigt och givande, tack vare Älvsborgs läns brandstodsbolags välvilliga åtgärd att bevilja förhöjt årsanslag och sedermera även genom beslutade årsavgifter av brandkärerna till förbundet.

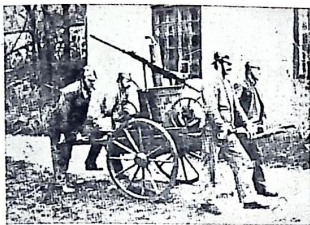
Nämnda ombildning av landets brandkårsrörelse innebar även ett önskemåls förverkligande, nämligen att erhålla lä-

att omedelbart erhålla en ny order om annan adress. Vid t. ex. en transport för att hämta en sjuk kan ett svårt olyckstillbud inträffa och det är då synnerligen lätt för telegrafvakten att omdirigera ambulansen till olycksplatsen ifråga. När det gäller radioanläggningar på ambulansvagnar, torde man kunna räkna med, att en på en ambulansvagn monterad anläggning inom loppet av några år betalar sig på grund av att am-

bulansvagnen mera intensivt kan utnyttjas än annars varit fallet.

F. n. torde det endast vara i Stockholm som ambulansvagnarna börjat förses med radioutrustning i förbindelse med Stockholms-brandkäreens egen radiostation, men det torde antagligen ej dröja länge förrän andra städer finner det lämpligt att följa efter.

Gösta Bergh
Civilingenjör.

Handkraftspruta i Rydal 1931.

nets hövdingar till länsförbundens ordförande.

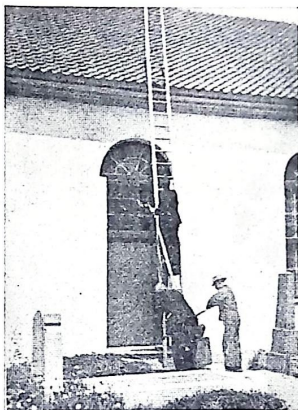
Alltifrån sin början har brandkårsförbundet bedrivit ett synnerligen intensivt arbete för att få till stånd nya brandkårear ut i de många länets byder som var utan tillgängliga brandkårsers hjälp. Samhällen och kommuner besöktes och sammanträden ordnades. På så sätt tillkom den ena brandkåren efter den andra.

Under de hotade krigsåren gjorde luftskyddsinspektionen en stor insats för brandväsendet i landet genom att utdela motorsprutor mot ingen eller ringa kostnad till kommuner, som därom gjorde ansökan. Från brandkårsförbundets sida fordrades emellertid en kraftig propaganda för att dels animera kommunerna att använda detta gynnsamma tillfälle och insända ansökningar och dels för att sedan få kommunerna att ordna brandkårear för sprutornas nyttiggörande.

Många av länets storindustrier ha också besökts för att intressera dem för eget brandskydds ordnande. Under krigsåren har många industriföretag organiserat egna brandkårear, vilka anslutit sig till brandkårsförbundet för att erhålla brandsakkunnig hjälp och årliga besök av brandkonsulenter. Särskilt nämnde tal. Borås Wäfveri A.-B., som på industribrandskyddets område blivit vägledande ej blott inom länet utan även inom hela landet. Erfarenheterna ådagalägga vilken stor betydelse dessa industribrandkårear har även under fredstid.

Förutom nyss nämnda anslutning av brandkårear erhöill brandkårsförbundet 1932 i uppdrag av landstinget att handha tillsynen av brandskyddet å landstingets samtliga inrättningar till en början 29, nu 34.

Brandkårsförbundet har icke inskränkt sig till endast nybildande av brandkårear utan även verksamt medverkat till att ge brandkårearna en sakkunnig utbildning till dugliga släckningskårear. Härför har förbundet jämte ständigt lämnande av råd och upplysningar inriktat sig på undervisning medelst instruktionskurser och sakkunniga brandkonsulenter. Tal. redogjorde närmare för denna verksamhet.

Denna kyrkspruta med för kort slang var det enda släckningsredskap, som fanns i de flesta kommunerna år 1922.

Under 1945 indelades förbundet i brandkårskretsar, vardera bestående av flera närliggande brandkårear för att inom dessa ännu mindre samhörighetsområden få brandkårsarbetet ytterligare intensifierat under ledning av kunniga brandchefer samt kretsledare.

År 1945 vidtog brandkårsförbundet en annan åtgärd med ändamål att få brandbefälet mera allmänt medverkande för förbundets utveckling, verksamhet och utbildning. Det beslöts nämligen då, att vid förbundsmötena anslå särskild tid åt brandbefälet för enskilda överläggningar om aktuella, för förbundet gagnande frågor och ingivande av förslag härom till förbundet.

Talaren nämnde även bildandet i norra och södra länsdelen av kommittéer för industriellt brandskydd. De ha hunnit verka mycket gott, bl. a. har brandskyddskommittéer kommit till stånd i ett stort antal fabriker i synnerhet i södra länsdelen. Ett gott samarbete har etablerats mellan dessa kommittéer och brandkårsförbundet.

Brandkårsförbundets arbete har måst rättas efter förefintliga tillgångar och på frivilligt arbete. Men det oaktat kan nog sägas, att brandkårsförbundet under de gångna 25 åren förmått utföra ett framgångsrikt arbete för brandkårsutbildningen i länet.

Ett vackert erkännande gavs åt brandkårearna, som under ekonomiska svårigheter fått kämpa för sin organisations uppbyggande. De har inte gett tapt utan med entusiasm för sitt kall för-

Brandsynkurs i Södertälje

Den första kursen för brandsynförrättare inom Stockholms län ägde rum den 18—20 mars innevarande år och var förlagd till Tekniska skolans lokaler i Södertälje. Kursledare var brandkonsulenten i länet kapten Erik Gillner, som bjöd deltagarna på ett instruktivt och väl avvägt program. Ett något längre pass för den praktiska brandsynen i bostadshus hade dock varit önskvärt. Inalles samlade kursen 28 deltagare från olika delar av länet. Programmet för kursen följer här in extenso.

1. dagen.

- 0930 Samling på brandstationen i Södertälje.
- 1000—1100 Om allmän brandsyn samt lagar och förordningar på vilka en brandsynförrättare kan stödja sina förelägganden (Gillner).
- 1100—1200 Riksbolagens och de lokala brandstodsbolagens lansegarvillkor (Åkerman).
- 1200—1330 Uppehåll för lunch.
- 1330—1430 Uppvärmningsanordningar (Österberg).
- 1430—1600 Brandsyn å bostadshus och lantgårdar, brandsynprotokoll och fastighetsliggare (Samuelsson).
- 1600—1630 Skrivning av brandsynprotokoll (Fagerlund).
- 1630—1700 Diskussion.

2. dagen.

- 1000—1200 Eldstadsbesiktningar m. m. (Lång).

stått att genom personligt och gemensamt arbete få sina kävers utrustning alltmer förbättrad och sin verksamhet omfattad med förtroende av allmänheten. Utan någon ersättning har det stora flertalet brandkävers personal ställt sig till förfogande. Man må hoppas att så länge än skall bli fallet.

Den nu inträdda lagliga skyldigheten för kommunerna att hålla skäligt brandförsvar kommer att leda till, att brandkårsförbundets förutvarande arbete med nybildande av brandkärer ej längre behövs samt kanske även till att förbundets arbete blir något anordnunda, Tro-

Kursen framför Tekniska Skolan i Södertälje.

- 1200—1330 Uppehåll för lunch.
- 1330—1430 Erfarenheter från brandsynförrättningar inom länet (Olsson).
- 1430—1530 Elektriska anordningar (Olsson).
- 1530—1630 Brandsyn å offentliga samlingslokaler (Samuelsson).
- 1630—1700 Diskussion.

3. dagen.

- 1000—1100 Brandsyn å industrier (Österberg).
- 1100—1200 Brandsyn i bostadshus, praktik (Österberg).
- 1200—1330 Uppehåll för lunch.
- 1330—1630 Brandsyn å industrier, praktik (Österberg).
- 1630—1700 Diskussion. Kursen avslutas.

Efter sista dagens diskussionsstund voro lärare och kursdeltagare brandkårsförbundets gäster vid en middag på stadshotellet.

Förbundet representerades därvid av direktör S. Fryklund och kapten Erik Gillner. Samstämmigt vittnades det om, att kursen varit både givande och välbehövlig. N. Ö.

ligt torde dock vara att den lagstadgade organisationen kommer att ha ett fortsatt behov av brandkårsförbundets medverkan för att möjliggöra och underhålla brandkäreernas utbildning samt för ett bibehållande av det genom förbundet skapade, varma intresset hos brandförsvarets utövare.

Att Älvsborgs läns brandkårsförbund även för framtiden må kunna bli ett nyttigt organ i verksamheten för brandförsvaret i länet och för länets befolkning, det var den förhoppningen varmed överstelöjtnant Stridbeck slöt sin intressanta med livliga applåder mottagna historik.

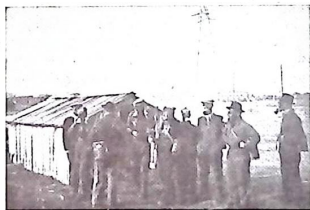
Första brandbefälkursen norr om polcirkeln

Dundret, Gällivare stolthet.

Motorsprutor och blockpumpverk i arbete.

Rökskyddsövning.

Rektor Mohlin i samspråk med en av kursdeltagarna.

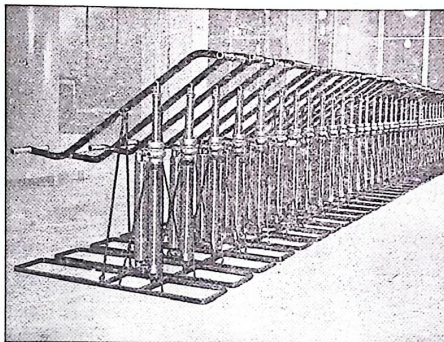
Brandchefskurs kat. III har pågått i Gällivare under tiden den 20 maj—1 juni detta år. Denna kurs utgjorde i viss mån ett experiment från Statens Brandskolas ledning, alldenstund det var första gången, som en brandbefälkurs ej förlades vid yrkesbrandkår i en stad utan i stället förflyttades till en borgarbrandkår på landsorten. Det visade sig redan på ett tidigt stadium, att detta var en lycklig lösning. Ett 35-tal anmälningar till kursen hade inkommit och kursledningen fann sig nödsakad att avvisa ytterligare anmälningar, då tillräckligt antal lärarkrafter ej fanns att uppbringa.

För Norrbottens vidkommande har dylik kurs förut ägt rum i Luleå, men det visade sig att intresset för denna nya kurs var minst lika stort, som för föregående. Som exempel kan nämnas, att vissa kursdeltagare hade en resväg av över 30 mil.

Gällivare kommun, vilken via länsbrandinspektören, hade ingått med anhållan till Statens Brandskola om att få kursen förlagd till Gällivare, ställde upp med inte mindre än 11 kursdeltagare från ny-upsatta eller planerade brandkårer och övriga deltagare kommo från Jukkasjärvi, Junosuando, Norrfjärden, Jokkmokk, Ndertorneå, Tärenö, Råneå, Arvidsjaur, Boden och Karl-Gustafs kommuner. Från industribrandkårerna i Malmberget och Koskullskulle deltog 5 man.

Den allmänna åsikten var att brandbefälet från de olika kommunerna hade

ABA-Gårdspumpverk

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSÄFFÄREN A.-B. E. BERGSTRÖM

Scheelegatan 28, Stockholm

Tel. 53 22 58, 53 22 59, 51 65 51

större nytta av, att under kursens förlopp få arbeta under förhållande, som vore likartade med hemkommunens och att få öva med redskap och utrustning, som kan komma till användning även på "hemmaplan".

Att släcka en eldsvåda i en stad eller att förrätta en brandsyn därstädes kan i och för sig vara av nytta för landsortsbefolkningen att känna till, men det blir ändå inte samma problem att brottas med, som de, som dyka upp i hemkommunen. Brandsynen är, om man undantager köpingar och municipalsamhäl- len, ett nytt och okänt begrepp för kommunerna, därför gäller det för vederbörande brandsyneförrättare att gå oändligt varsamt och försiktigt fram.

En viktig detalj är materiellvärden. Då jag har en yrkesbrandkår till mitt förfogande och kan placera sakkunnig personal till samtliga uppgifter, ja då går den lekande lätt, men i det här fallet fick kursdeltagarna lära sig, huru de un-

Brandstegar, s. k. skarvstegar

För yrkesbrandkärer

252 cm. med 7 steg.... kr. 21:—

274 " " 8 " " 23:—

För fastigheter

280 cm. med 7 steg.... kr. 16:—

315 " " 8 " " 22:—

365 " " 9 " " 24:—

Specifikation: Sidor av prima fur Steg av ask eller ek.
Dimension efter längder.

Tillverkas och försäljas av

F. d. Brandförman S. BOLANDER

Allégatan 21, BORÅS — Telefon 127 46

Ombud antagas.

der svåra omständigheter och kanske ibland med få hjälpmedel, ändå måste utföra rationell vård.

Rektor Torsten Mohlin ledde själv en del av den teoretiska utbildningen under första övningsveckan och gav på sitt medryckande sätt eleverna en inblick i friktionsförlustens mysterium, eldsläckningstaktik m. m. Åke Charpentier.

Diskussioner och motioner i Sundsvall

Vid årsmötesförhandlingarna förekommo, som på annat ställe omtalas, åtskilliga diskussioner.

Som inledningsanförande vid en av dessa diskussioner förekommo bl. a. nedanstående tvenne inlägg av respektive kapten Folke Rosenberg och länsbrandinspektören E. Jansson.

Skåneförhållandena

För att under denna begränsade tid kunna framdraga erfarenhet av brandlagstiftningens tillämpning i Malmöhus län synes det lämpligt att var för sig söka klarlägga följande tre huvudfrågor nämligen

1. Hur var utgångsläget vid årsskiftet 1944—1945?

2. Vilka åtgärder ha i stora drag vidtagits efter den 1 jan. 1945 samt

3. Hur är läget i dag.

Hur var läget vid årsskiftet 1944—1945 och vilka förutsättningar voro för handen när brandlagen trädde i kraft?

Av Malmöhus läns dåvarande 231 landskommuner hade endast 27 antagit brandordning, vilket betyder att nästan 9/10 av länets kommuner saknade ett organiserat brandförsvär.

I fråga om antalet funktionsdugliga brandkärer var det emellertid avsevärt bättre ställt. Vid denna tidpunkt fanns 121 kommunala eller frivilliga brandkärer å länets landsbygd, d. v. s. samma antal som i dag. Avtal om släckningshjälp voro i huvudsak upprättade och över huvud var släckningsorganisationen ändamålsenligt uppbyggd. Organisationen kvarstår för övrigt ännu i dag oförändrad i princip. Givetvis ha av formella skäl vissa justeringar av släckningsavtal och annat förekommit.

Det kan vara av intresse att nämna om att brandförsvärsförbunden slagit synnerligen väl ut. Vil årsskiftet 1944—1945 voro i Malmöhus län inte mindre än 95 kommuner sammanförda i 29 brandförsvärsförbund.

Sammanfattningsvis kan om läget vid brandlagens ikraftträdande sägas, att brandkärerna voro väl rustade för den nya uppgiften medan däremot det förebyggande brandförsvaret var betänkligt svagt.

Med utgångsläget årsskiftet 1944—1945 för ögonen började man på våren 1945 förbereda den praktiska tillämpningen av brandlagstiftningen. Det skulle dröja allt

för långt ut på tiden att här närmare redogöra härfor. De viktigaste frågorna och dessas lösning ber jag dock få vidröra.

Eldsvädestatistiken visade att antalet eldsvådor på grund av bristfälliga eldstäder och därmed sammanhängande orsaker hade varit och fortfarande var skrämmande. Sotning, och i samband därmed eldstadsbesiktning av yrkeskunnig skorstensfejare ansåg man vara ett önskemål av första rang. Tyvärr inrymde brandlagen ifråga om landsbygden icke bestämmelser härom. Det torde i fackkretsar anses vara en påtaglig brist. Det rädde intet tvivel om att denna brist övertygande måste avhjälpas. Representeranter för länsstyrelserna, de skånska häradsbrandstodsbolagens organisation och Skånska brandkårsförbundet samlades för överläggningar och en kommitté "Skånska sotningskommittén" i vilken nämnda myndigheter och organisationer voro representerade, började sitt arbete. Parentetiskt kan nämnas att de skånska häradsbrandstodsbolagen, som alltid varit brandförsvärets goda förespråkare, voro initiativtagare. Kommittén erhöll rättighet att med sig adjungera medhjälpare och snart nog utökades kommittén med ledande kommunalmän, landstingsmän och andra, vilkas ord väga tungt i detta sammanhang. Vid midsommartid var kommitténs betänkande klart och det överlämnades sedan till länsstyrelserna. Av betänkandet framgick att kommittén för sin del ansåg det vara uppenbart att ordentlig sotning å landsbygden icke kan tänkas med mindre den utföres av yrkesutbildade personer. Kommittén förelade ett förslag till indelning av länen i sotningsdistrikt. För Malmöhus läns vidkommande 29 distrikt. Städerna äro icke medräknade. Distriktens storlek avpassades så att antalet fastigheter uppgick till omkring 2.000. I vissa fall färre — i andra fall flera. Man önskade icke göra distrikten större än att de i regel kunde skötas av en mästare och en gesäll eller lärpojke. Vidare var man angelägen om att ordna så att distrikten skulle medgiva skorstensfejaren en anständig bärgning. Man önskade med andra ord få fullgod arbetskraft.

Det var emellertid icke endast sotningsorganisationen med därmed sammanhängande frågor såsom sotningsfrister, sotningstaxa m. m., som kommittén förberedde. Kommittén förberedde även överarbetningen av normalbrandordningen med hänsyn till speciella förhållanden och önskemål i provinsen. Det kan icke

nog framhållas värdet av kommitténs sammansättning för frågornas allsidiga belysning.

Under våren 1945 utarbetades organisationsplanerna för brandförsvaret. Uppgiften var lätt, eftersom, vilket tidigare framhållits, ärendet var väl tillrättat. Brandkårsorganisationerna synes icke ha brett kommunerna större besvär.

I förbigående nämndes om att normalbrandordningen för landsbygden överarbetats med hänsyn till lokala förhållanden. Kapitlet Sotning, i vilket avvikelserna från normalbrandordningen voro mest framträdande, ansågs böra helt uttryckas. Man tog emellertid steget fullt ut och lät trycka den omarbetade brandordningen, som sedermera tillställdes berörda kommuner. Dessa hade att införa på ett fåtal ställen siffror t. ex. brandstyrkans storlek etc. och sedan antaga och insända brandordningen till länsstyrelsen för fastställelse. Vidare hade kommunerna möjlighet att beställa önskat antal exemplar å samma tryckeri, som färdigställt länsstyrelsens förslag. Detta innebar en enkel och billig anordning.

Utöver sotningsbestämmelserna gjordes en del jämkningar och tillägg till brandordningen. Här skall endast nämnas om halmstackarnas placering och avståndet till byggnad. 12-metersavståndet jämkades på så sätt att en generell eftergift lämnades under skördetiden (augusti—oktober månader) då avståndet för stack av otröskad gröda förslogs få minskas intill 6 meter.

En månad efter det att kommunerna mottagit brandordningen, länsstyrelsens motiv och övriga anvisningar så samman kallade länsstyrelsen kommunerna till överläggningar. Sådana sammanträden hölls i Malmöhus län på 8 platser. Kommunerna hade vid dessa sammankomster tillfälle att göra sina erinringar och komma med förslag och dessa ha senare överarbetats och beaktats så långt det varit möjligt. Vid sammankomsterna lämnades även förslag till brandstyrkans sammansättning och storlek samt sotsdistrikt. Kommunerna ansågo själva att allt var väl tillrättat och motsättningar i sak voro sällsynta — man kan nästan påstå obefintliga. Det var alltså under hösten 1945, som kommunerna fingo del av den föreslagna brandordningen med bilagor. Därmed voro arbetsuppgifterna åtminstone för kommunernas del klarlagda.

Utredning om vattenfrågan.

En annan stor fråga fordrade jämväl en snabb och omdömesgrill lösning — nämligen vattenfrågan. Braglagen talar bl. a. om att kommun har skyldighet att draga försorg härom. Ett utredningsarbete i Malmöhus län ingångsattes förliden

sommar och kostnaderna härför påtog sig häradsbrandstodsbolagen. För ändamålet engagerades ett tiotal personer — bl. a. brandbefäl, som envar tilldelats distrikt. Efter en kortare kurs voro de färdiga att börja sin inventering och denna gjordes tillsammans med representanter för vederbörande kommun. Resultatet bearbetades av länsbrandinspektören och överlämnades till länsstyrelsen, som alltså är väl införstådd med de verkliga förhållanden och vilka åtgärder som behöva vidtagas inom de olika kommunerna. Föreslagna åtgärder ha klassificerats i 1:a, 2:a och 3:dje-handsbehov, vilket är till fördel vid länsstyrelsens yttrande över ansökan om statsbidrag. Sedermera har länsstyrelsen utskickat förslaget till kommunerna, som varit mycket förstående. Resultatet har blivit att förhållandevis många brandbrunnar på denna korta tid färdigstälts. Man har nog fog för den uppfattningen, att vattenfrågan i allmänhet är lättare att lösa än vad man tidigare föreställt sig. Den drar dock dryga kostnader.

Hur är läget i dag?

Av länets 180 brandkommuner ha 120 d. v. s. 2/3 sina brandordningar ingivna till länsstyrelsen. Dessa äro eller väntas under närmaste tiden bli fastställda. Samtliga dessa kommuner ha följt länsstyrelsens förslag utan ändringar i sak. Detta innebär jämväl de av länsstyrelsen föreslagna sotningsbestämmelserna.

Fem av de nya sotningsdistrikten ha redan skorstensfejare i arbete. Återstoden distrikt ha redan annonserat eller i ett fåtal fall annonsera i dagarna befattningarna lediga. Endast en kommun har motsatt sig sotning enligt länsstyrelsens förslag. Ända upp till 20-talet ansökningar pr sotningsdistrikt ha inkommit. Bland de nya skorstensfejarna märkas bl. a. en verkmästare och en förman från distrikt i Malmö. Tillgång på väl fackutbildade skorstensfejare har i varje fall hitintills icke saknats.

För det släckande brandförsvaret svara samma brandkårer, som före 1945 voro i funktion. Någon ny brandkår har alltså icke tillkommit. Behov av ytterligare brandkårer föreligger icke.

31 brandförsvärförbund finnas nu och dessa inrymma 104 kommuner. Man kan med bästa samvete påstå att brandförsvärförbunden slagit synnerligen väl ut.

Släckningsavtalen äro med något enstaka undantag prövade och godkända av länsstyrelsen. Detsamma kan sägas om brandchefernas och vice brandchefernas förordnanden.

Inventeringen av vattentillgångarna inom länet är slutförd och förslaget till nya vattentäkter är utarbetat. Arbetet med vattenanskaffningen går bra framåt.

Man måste uppriktigt tillstå att kommunerna visat förståelse för brandförsvaret. Man måste också tillstå att för länets vidkommande har brandlagen i varje fall hitintills icke medfört några anmärkningsvärda svårigheter. Visserligen har man mycket diskuterat halmstackarnas placering. Vidare ha kommunala önskemål om brandförsvärsförbund, vari ingå municipalsamhälle, ännu icke kunnat förverkligas. Dessa frågor äro dock av mindre betydelse i det stora sammanhanget.

Avslutningsvis må här uttalas det önskemålet att vi måtte få arbeta vidare på den inslagna vägen i enlighet med de riktlinjer, som uppdragits och som vi finna ändamålsenliga.

Sex nya brandkärer i Norrbottenskommun!

Länsbrandinspektör E. Jansson talade om förhållandena i Norrbotten och yttrade därvid bl. a.:

Vid brandlagens ikraftträdande fanns inom Norrbottens län brandkärer i 22 av länets 25 landskommuner. En hel del av dessa kärer funnos vid krigsutbrottet, men det övervägande antalet hade bildats sedan dess.

På grund av kommunernas storlek föreligger inget behov av kommunalförbund eller släckningsavtal, i stället måste de flesta kommunerna organisera flera brandkärer om ett ingripande skall kunna ske inom rimlig tid. I de glest bebyggda delarna kan utryckningsvägen ändå bli 2 mil och däröver. De breda och vattenrika älvarna utgöra också ett svårt hinder, då det kan vara upp till 6 mil mellan broarna och bebyggelsen på älvens båda sidor, tillhör samma kommun. Visserligen finnes en och annan färja, som kan användas sommartid och

på vintern kör man på isen. Men under den s. k. förfallstiden, då det varken bär eller brister, har man endast broarna att tillgå.

Vid planläggningen i en av de större kommunerna framkom ett annat spörsmål: municipalsamhället kontra moderkommunen. Inom kommunen ifråga finnes två municipalsamhällen med välutrustade brandkärer, 1/3 av kommunens folkmängd bor i dessa samhällen. Skulle nu dessa personer bli tvungna betala sin andel i ett nytt brandväsende, som de inte voro i behov av. Ifrågavarande kommun är så stor att utöver de två redan nämnda minst 6 nya kärer måste organiseras och ändå få dessa släckningsområden på över två mils radie. Här vill jag inskjuta, att en obekvämare och otidsenligare kommunform än municipalsamhälle inte torde finnas. Detta har ju också kommunindelingskommittén påpekat och i sin utredning förordnat en avveckling av municipalsystemet.

Ingen dubbelbeskattning av municipalsamhällena.

I en ledare, som stod i Sv. Dagbladet i november i fjol under rubriken "En otidsenlig kommunform" citerar jag följande: "Så länge landsbygdskommunerna icke behöfve lägga ned några kostnader för sitt brandskydd, medan municipalsamhället för sin del måste tillämpa städernas brandstadga, var det rimligt att kostnaden därför föll på municipalsamhällets innevärdare. Men numera kräves ett kostsamt brandskydd även för landskommunernas del. Denna utveckling medför, att municipalsamhällenas innevärdare få betala dylika kostnader dubbelt. Detta system är i längden icke hållbart, vill man undvika dubbelbeskattningen, måste municipalsamhällenas särbeskattning avskaffas". Så långt ifrågavarande ledare.

BRISSMANS LÄTTMETALLS- HJÄLMAR

en succé inom hjälmstillverksingen
Över 10,000 hjälmar sålda sedan i
april 1938.

Egen tillverkning, lagligen skyddad. Godkänd av Riksförbundets Arbetarkommission
Köp ej några hjälmar utan att först se på våra hjälmar, de skändas kostnadsfritt till påseende.

Synnerligen lämpliga för Frivilliga- och Industribrandkärer då de varken stora eller krympa
All övrig brandmateriel av bästa kvalitéer till lägsta priser.

BRISSMANS BRANDREDSKAP. Inneh. f. Brandmästare F. BRISSMAN. **Halmstad.**

Auktoriserad försäljare för JONSEREDS slangar.

Detta var precis vad vi hade kommit till vid vårt sammanträde ett år tidigare. Vi resonerade som så, att kan en stad eller ett municipalsamhälle träffa avtal med intilliggande landskommun om släckningshjälp, så kan väl landskommunen träffa avtal med municipalsamhället om samma sak. I praktiken blir det ju ingen skillnad. Brandkåren arbetar som förut, men landskommunen svarar för kostnaderna. På så sätt skulle municipalsamhällets innevärnare slippa dubbelbeskattningen, även om kommunalskatten ökar något.

Förslaget väckte naturligtvis motstånd från alla som bodde utanför resp. municipalsamhälle, men så småningom övervanns motståndet och nu är ett 10-årigt avtal träffat. Kommunen ifråga, som saknade allt vad brandväsen hette ute på landsbygden, har nu en heltidsanställd brandchef, som redan hunnit ett bra stycke på väg med sitt arbete.

Mellan länets övriga municipalsamhällen och resp. moderkommuner har redan före brandlagens ikraftträdande samarbete varit ordnat i större eller mindre omfattning. Alla tecken tyder på att kostnaderna avlastas municipalsamhällena.

Två av länets städer ligga som öar i resp. landskommuner. Där vore ju ett avtal naturligt. Men motsättningarna mellan stad och landskommun är i ena fallet så stora, att utsikterna för ett dylikt äro ytterst små för att inte säga inga.

Kommunerna förstående för brandväsendet.

I fråga om brandlagens tillämpning kan jag säga, att de kommunala myndigheterna i det stora hela taget ställt sig mycket förstående oaktat utaxeringen pr bevilningskrona är så hög att, med ett undantag, samtliga kommuner erhålla statsbidrag för skattelindring. Tre kommuner ligga över 30:—, 14 över 20:— och ingen under 10:— pr bevilningskrona. Att kommunerna härigenom erhållit sina motorsprutor gratis, har givetvis gjort en hel del men även brandstationer och branddammar byggas eller planeras i de kommuner, som inte redan ha färdigt. Likaså när det gäller utbildningen har det inte varit några svårigheter att få tillräckligt antal deltagare, det har snarare varit tvärtom. Till de två kat. III kurser, som varit förlagda inom länet, har flera deltagare anmälts än som kunnat beredas plats. Även till brandskolans kurser i Stockholm har det gått ganska bra att få deltagare.

Ifråga om brandordningarna har normalbrandordningarna följts t. o. m. allt för ordgrant. Jag tänker då närmast på brandkårens utrustning. Normal-

brandordningen förutsätter endast en fullt utrustad kår i varje kommun och vi behöva som tidigare nämnts flera inom de flesta kommunerna. Beträffande skogsbrandförsvaret har samtliga kommuner gått in för att ha detta ordnat för sig.

Som slutomdöme kan jag säga, att i de kommuner, där en man med rätta intresset valts till brandchef, där är det inte svårt att få gubbarna med sig, och är dessutom brandstyrelsens ordförande rätt man på rätt plats, då går det ännu bättre.

Brandchef Bergdahls motion

Äro yrkesskolor för blivande brandmän tänkbara, frågade brandchefen A. Bergdahl, Karlskrona i en motion vid brandbefälsmötet i Sundsvall.

Vice brandchefen i Stockholm J. E. Skogsberg framhåller i maj-numret av Brandkärstidskrift, att utbildnings- och övningsfrågorna äro ett svårlost problem för brandkårens vidkommande.

Har man gjort den erfarenheten i Stockholm, torde det vara naturligt, att de medelstora och mindre städernas kårer finner problemet än besvärligare. När en ny brandman antages vid en dylikt kår torde väl regeln vara den, att han under de första veckorna får några timmars daglig "gnuggning" av en brandförman eller äldre brandman. Han får klättra i hakstege till leda, angöra brandpost, rulla slang, sitta som extra man i vakten och titta på, när verkmästaren startar en motorspruta. Vice

Mössmärken Gradbeteckningar Armbindlar Tjänsteålderstecken

Aug. Holts Gulddragerifabriks A.-B.

Mäster Samuelsgatan 67 STOCKHOLM
Tel. 20 78 58 och 10 05 33

brandchefen eller någon brandmästare håller några timmars teoretisk genomgång i eldsläckningslära, rökskydd och sjukvård, och sedan anses nykomlingen mogen, att följa de äldres övningar och lektioner.

Detta tillvägagångssätt *kan* slå väl ut. Men vår nykomling frestas lätt att tro sig vara en hejare till eldsläckare, medan hans kunskaper och färdigheter i själva verket äro ganska knapphändiga, ty som yrkesbrandman måste han kunna tänka självständigt och taga initiativ till handling. Som regel tar det årtal, innan nykomlingen genom praktiska erfarenheter blir fullgod i yrket.

Vid en medelstor kår torde avgången av ålderskäl vara 1 å 2 man per år. Kåren förlorar en fullgod brandman, vilken måste ersättas med en icke utbildad nykomling, låt vara, att denne kanske under kortare tid tjänstgjort såsom semestervikarie eller liknande. Mera ändamålsenligt vore, att denne nykomling anställdes ett halvt eller ett helt år innan ombytet skall äga rum.

Det torde kunna ifrågasättas, om icke en skola vid lämplig, medelstor yrkesbrandkår i vardera Götaland, Svealand och Norrland vore att rekommendera för grundlig och enhetlig utbildning av dessa nykomlingar.

Utbildningen till brandman bör tänkas kombinerad med verkstadsutbildning, med anknytning till befintliga yrkes- och verkstadsskolor, ty som envar vet, fordras även yrkesmän av olika slag vid ifrågavarande brandkårer.

Förläggings-, rese-, försäkrings- och avlöningskostnaderna böra bestridas av vederbörande hemortskår.

Givetvis avses dessa nybörjarskolor för brandmän icke på något sätt ersätta eller komplettera brandkårerna på de platser, dit skolorna förlagts.

Hittills har endast avsetts blivande yrkesbrandmän, men finnes intresse och ekonomiska förutsättningar därför, bör möjligheten för liknande utbildning av blivande borgarebrandmän givetvis beaktas.

För polismän är polisskola obligatorisk. För industripersonal finnes verkstadsskolor och för affärsvärlden finnas handelsskolor. Skall det då icke ligga inom

möjligheternas ram, att åstadkomma en välbehörlig grundläggande brandmanna-utbildning, så att, när den nya brandmannen träder i tjänst vid sin hemortskår, han från början skall vara användbar som brandman, telegrafpost, chaufför, ambulansman och verkstadsarbetare?

Är denna fråga värd att diskuteras?

Är den för tidigt väckt, eller måste hela förslaget anses dödfött.

Ordensutnämning

Riksförbundets mångårige sekreterare, kapten Erik Gillner, utnämndes den 6 juni till riddare av Nordstjerneorden.

Bemärkelsedagar

50 år.

3 juli: v. Brandchef M. Jansson, Köping.

13 juli: Brandingenjör K. A. Bergström, Försäkringsanstalten Samarbete.

